

20240270605

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 5 став (2) од Законот за акредитација („Службен весник на Република Македонија“ бр.120/09, 53/11, 41/14, 53/16 и 83/18), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 4 февруари 2025 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ИНСТИТУТОТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2025 ГОДИНА

I. Вовед

Согласно Законот за акредитација, Институтот за акредитација на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: ИАРСМ) е јавна установа која ги врши работите и задачите на единствено национално тело за акредитација, согласно пропишана постапка за акредитирање врз основа на овој и други закони и врши надзор над исполнувањето на барањата за акредитација.

Акредитацијата е постапка за формално признавање на оспособеноста за извршување на одредени дејности во смисла дека определено тело за оцена на сообразност ги задоволува барањата предвидени со националните, европските и меѓународните стандарди, соодветната правна регулатива, процедурите на ИАРСМ, како и препораките на европската и светските организации за акредитација. Имајќи ја предвид нејзината улога како алатка на регулаторите и државата, во одредени области акредитацијата е пропишана како законски услов кој одреден субјект мора да го исполнува, доколку за своето работење треба да се здобие со одредено овластување издадено од надлежен државен орган.

Основни области во кои се изведуваат постапките на акредитација се:

- лаборатории за тестирање и калибрација,
- медицински лаборатории,
- тела кои вршат сертификација на производи, процеси и услуги
- тела кои вршат сертификација на системи за управување и
- тела кои вршат инспекција.

Акредитацијата е меѓународно призната алатка со која посредно се: обезбедува и гарантира безбедност и квалитет на производите и услугите, слободен развој на меѓународната трговија, се намалуваат трошоците и грешките во работењето, на сметка на зголемување на ефикасноста и економичноста во искористеноста на материјалните и човечките ресурси.

Акредитацијата обезбедува олеснување на светската трговија. Примарното значење или придобивката од акредитацијата се состои во тоа што еднаш испитаните/сертифицираните производи и услуги под знакот на акредитацијата, немаат потреба од повторно испитување. Имајќи го предвид фактот дека ИАРСМ е потписник на три значајни меѓународни договори со кои се обезбедува оваа придобивка, таа важи и за домашните производи и услуги кога се пласираат во и надвор од земјата.

Имено, ИАРСМ како полноправен член на Европската и Светските организации за акредитација е потписник на меѓународните Договори за взаемно признавање на сертификатите за акредитација со нив, и тоа:

- со Европската организација за акредитација (EA) е потписник на EA-MLA (Multilateral agreement – MLA1),

- со Меѓународната (светската) организација за акредитација на лаборатории, инспекциски тела и организатори на тестирања за оспособеност (ILAC) е потписник на ILAC-MRA (Mutual Recognition Arrangement- MRA2) и

- со Меѓународниот форум за акредитација (IAF) е потписник на IAF-MLA Multilateral agreement – MLA3 за прифаќање на сертификати и извештаи издадени од акредитираните тела за оцена на сообразност во светот.

Со потпишувањето на Договорите, ИАРСМ ги отвори вратите за домашните производи и услуги на европскиот и светскиот пазар, согласно принципот „еднаш акредитиран, насекаде прифатен“.

Имено, основната придобивка од Договорите е тоа што издадените документи од македонските акредитирани тела за оцена на сообразност, согласно стандардите МКС EN ISO/IEC 17025 за лаборатории за тестирање и калибрација, МКС EN ISO/IEC 17020 за инспекциски тела, МКС EN ISO 15189 за медицински лаборатории, МКС EN ISO/IEC 17065 за сертификациски тела за производи, процеси и услуги и МКС EN ISO/IEC 17021-1 за сертификациски тела за системи за управување, се признаваат на европско и светско ниво.

Досегашното успешно реализирање на клучните определби на ИАРСМ на меѓународен план, се само дополнителен поттик, но воедно и обврска, за исполнување на стратешкиот интерес и визија на ИАРСМ во правец на одржување и зајакнување на статусот на полноправен член во меѓународните организации за акредитација.

II. Цели на Програмата за работа на ИАРСМ за 2025 година

Стратешки интерес и цел на ИАРСМ е континуирано одржување и зајакнување на системот за акредитација, кој ќе обезбеди доверба во компетентноста на телата за оцена на сообразност (сертификациските тела, лабораториите за тестирање и калибрација, медицинските лаборатории и инспекциските тела) и во нивните издадени документи и воедно ја обезбедува слободната трговија со домашните производи и услуги на пазарите во Европа и светот.

Акредитацијата, како во светот, така и во Република Северна Македонија игра важна улога во јакнењето на внатрешниот пазар, квалитетот и безбедноста на живеење, а приматот во нејзината улога е развој на домашното стопанство и негово интегрирање во светски рамки. Но, за Република Северна Македонија таа е особено важен инструмент и како поддршка за нејзиното интегрирање кон Европската Унија.

Имајќи ги предвид придобивките од реализацијата на претходно зацртаните планови и цели на ИАРСМ, кои се признание за успешно вршење на акредитациската дејност, како и потенцијалите што произлегуваат од нив, треба да се има предвид и нивното повеќенаменско значење.

1 ЕА-MLA претставува договор потпишан помеѓу акредитациските тела, членки на ЕА, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираните сертификациски, инспекциски, калибрациски сертификати и извештаи од тестирање низ цела Европа.

2 ILAC-MRA претставува договор потпишан помеѓу акредитациските тела, членки на ILAC, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираните инспекциски сертификати и извештаи од тестирање низ светот.

3 IAF-MLA претставува договор потпишан помеѓу акредитациските тела, членки на IAF, за признавање на еднаквост и доверливост, а со тоа и прифаќање на акредитираните сертификати издадени од акредитираните сертификациски тела за производи и системи за управување во светот.

Оттука, главните активности на ИАРСМ во 2025 година ќе бидат насочени кон одржување и надградба на системот за управување со квалитет согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, како основен услов за одржување на договорите.

1. Примарна цел за реализација на Програмата:

Одржување и надградба на системот за управување со квалитет на ИАРСМ согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, како основен и единствен стандард по кој ИАРСМ работи и ги изведува постапките за акредитација.

2. Посебни цели за реализацијата на Програмата се:

- реализација на годишните активности поврзани со оценувачките постапки за одржување на акредитацијата кај веќе акредитираните тела и спроведување на постапки за иницијално оценување и прогресивно зголемување на бројот на акредитирани тела од страна на ИАРСМ, што ќе зависи од институционално зајакнување преку нови кадровски и организациски решенија,

- институционално зајакнување преку нови кадровски и организациски решенија и координирање на акредитациските активности преку зголемување на бројот на технички оценувачи и експерти и надградба на компетенциите на оценувачите и вработените во ИАРСМ,

- подготовка за претстојната четврта ре-евалуација од ЕА по потпишување на ЕА- МЛА Договорот,

- постојано залагање за олеснување на глобалната трговија преку прифаќање на резултатите од акредитираните тела за оцена на сообразност,

- зголемување на активноста на техничките комитети со цел пружање на неопходна техничка поддршка за акредитациските активности,

- промовирање на придобивките од акредитираните активности на телата за оцена на сообразност акредитирани од ИАРСМ,

- дигитализација на работниот процес во ИАРСМ,

- зајакнување на соработката и давање техничка поддршка на министерствата и останатите институции за сите прашања поврзани со постапките за акредитација,

- активна регионална соработка и соработка со европските и меѓународните организации за акредитација,

- постојани активности за стекнување поголема доверба кај заинтересираните страни,

- зајакнување на веќе воспоставената соработка со Стопанските комори во Република Северна Македонија, Организацијата на потрошувачи на Република Северна Македонија, економските оператори и други стопански субјекти,

- зајакнување и проширување на соработката со националните тела за акредитација од регионот, Европа и светот и

- учество во реализација на меѓународни проекти.

Реализацијата на програмските цели ќе се обезбеди преку средствата обезбедени во Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година, како и преку учество во проекти како на пр.: TAIEХ Инструментот на Европската комисија, GIZ Германското друштво за меѓународна соработка и други проектни активности.

III. Предвидени активности за реализација на Програмата

Во Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година („Службен весник на Република Северна Македонија” бр.254/24), раздел 10001 – Министерство за економија, во Подпрограма 51 – ИАРСМ, за категориите 40 – Плати и надоместоци, 42 – стоки и услуги и 48 – капитални расходи, планирани се финансиски средства во износ од 12.540.000,00 денари на сметка 637/603, 32.776.000,00 денари на сметката 631 или вкупно 45.316.000,00 денари.

- Околу 26% од средствата се наменети за плати на вработените од Буџетот на Република Северна Македонија - сметка 637/603 ИАРСМ.

- Околу 66% се наменети за стоки и услуги од сметка 637/603 и 631 ИАРСМ.

- Околу 8% од средствата се наменети за капитални расходи.

Институт за акредитација на Република Северна Македонија

Категорија Ставка	Опис	Буџет 2025 (во 000 денари)		Вкупно расходи
		637/603	631	
	Расходи	12,540	32,776	45,316
40	Плати и надоместоци	11,850	0	11,850
401	Основни плати	8,300		8,300
402	Придонеси за социјално осигурување	3,300		3,300
404	Надоместоци	250		250
42	Стоки и услуги	690	29250	29940
420	Патни и дневни расходи	0	1,950	1,950
421	Комунални услуги, греење комуникација, транспорт	50	4,000	4,050
423	Материјали и ситен инвентар	40	1,500	1,540
424	Поправки и тековно одржување	100	3,300	3,400
425	Договорни услуги	500	13,500	14,000
426	Други тековни расходи		5,000	5,000
427	Привремени вработувања		0	0
46	Субвенции и трансфери	0	200	200
464	Други трансфери		200	200
48	Капитални расходи	0	3326	3326
480	Купување на опрема и машини		816	816
481	Градежни објекти		510	510
485	Вложување и нефинансиски средства		2,000	2,000

За ревидирање и одржување на ефикасноста и за надградба на воспоставениот национален систем за акредитација согласно: Законот за акредитација, стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018, правилата на Европската организација за акредитација, Светската организација за акредитација на лаборатории и Меѓународниот форум за акредитација (EA, ILAC и IAF) и интерните документи на ИАРСМ, потребно е да се реализираат следниве активности:

1. Акредитациски активности

Во официјалниот регистар на ИАРСМ во моментот на подготовка на оваа програма има 222 активни акредитирани тела за оценка на сообразност, а во тек се постапки и по нови пријави за акредитација. Во 2025 година ќе се извршат редовни надзори на веќе акредитираните тела, а воедно ИАРСМ ќе постапува и по новодоставени пријави за акредитација, врз основа на што очекува зголемување на бројот на акредитирани тела за оценка на сообразност. Во 2025 година, ИАРСМ ќе се насочи кон реализирање на подготвениот план за транзиција кон новиот стандард МКС EN ISO 15189:2022, при што се очекува акредитираните медицински лаборатории кои поднеле пријава за акредитација кон новиот стандард, да ја завршат транзицијата.

Согласно Законот за акредитација, како и обврските што произлегуваат од потпишаните меѓународни договори, ИАРСМ континуирано ќе го одржува и подобрува целокупниот систем за акредитација.

Во рамките на развојните активности, поради недостиг на стручен и компетентен кадар, ИАРСМ во моментот се соочува со проблем да одговори на евентуален предизвик да развива нови шеми и области за акредитација. Инаку, овие активности се одвиваат во случај на доставено барање и истражување на пазарот кое би требало да се изврши во соработка со заинтересираните страни, потпомогнати со работата на Техничките комитети, согласно специфичните потреби на Република Северна Македонија и потребите на клиентите.

Евентуалниот развој на нови шеми и области е предусловен од институционалното зајакнување и унапредување на капацитетите на ИАРСМ, што подразбира и зголемување на платите на вработените кои се најниски споредено со сродните регионални институции, што е основен предуслов да се спречи одлив на кадарот и да се обезбеди непристрасност и независност во работата.

Исто така, во текот на 2025 година ќе продолжат активностите за изведување на акредитациски активности и во странство, согласно правилата за прекуграничната акредитација.

Потребни средства20.981.000,00 денари

2. Подготовка за четврта редовна ре-евалуација по потпишување на Договорот за взаемно признавање на сертификатите за акредитација со Европската организација за акредитација (EA-MLA)

Согласно правилата, плановите и програмата за работа на Европската организација за акредитација (EA), четвртиот редовен надзор по потпишувањето на Договорот за взаемно признавање на сертификатите за акредитација со Европската организација за акредитација (EA-MLA) треба да се реализира во 2026 година. Надзорната оценка ќе опфати севкупна оценка на системот за акредитација и работењето на ИАРСМ, па оттука во тековната година во фокусот на интерес ќе биде преземање на подготвителни активности за интерна преоценка и подобрување на системот и севкупното работење пред оцената. Активностите ќе опфатат надградба и ревидирање на документите од системот за квалитет на ИАРСМ, кадровско зајакнување, надградба на компетенции преку едукативни активности, активности за хармонизација во работењето, планирање на организационо-технички ресурси и извори за организација на оцената и друго.

3. Организирање на обуки

Одржувањето и надградувањето на компетентноста како на вработените оценувачи, така и на надворешните лица - оценувачи и експерти на ИАРСМ е неопходна потреба, но и примарна обврска што за ИАРСМ произлегува од меѓународните договори, бидејќи е основен предуслов за квалитетно и правилно изведување на постапките за акредитација.

Во време на подготовка на оваа програма, Листата на оценувачи и експерти - активни ја сочинуваат: 35 водечки оценувачи, 116 технички оценувачи и 76 експерти. Осум од водечките оценувачи се од редот на вработените во ИАРСМ, а останатите се надворешни соработници. Во листите покрај оценувачи и експерти од Република Северна Македонија, има оценувачи и експерти од други тела за акредитација, кои се членки на ЕА или со кои ИАРСМ има потпишан договор за соработка. Имено, со цел да бидат задоволени барањата на стандардите за акредитација, како и да се одговори на пројавените потреби за акредитација, во постапките за акредитација се ангажираат и технички оценувачи и експерти од странство. Процентот на нивен ангажман, од година во година се намалува, бидејќи ИАРСМ континуирано настојува да го зголеми бројот на компетентни домашни оценувачи и експерти, со цел да се зголеми нивниот ангажман во постапките за акредитација.

Оттука, и во 2025 година ќе се води сметка за зајакнување на пулот на оценувачи преку обезбедување на учество на обуки, семинари и работилници со учество на кандидатите за оценувачи и техничките оценувачи и обуки со вклучување во оценувања под надзор.

Во 2025 година ИАРСМ планира да ги организира односно да обезбеди учество на следниве обуки/работилници:

- Обуки за вработените и членовите на Советот на ИАРСМ за барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018 - Општи барања за телата за акредитација кои акредитираат тела за оцена на сообразноста, стандард по кој работи ИАРСМ и за интерните правила и процедури (задолжително, заради одржување на системот за акредитација),
- Обука за хармонизација на оценувачите и координаторите во ИАРСМ,
- Обука за хармонизација на водечки и технички оценувачи за интерните правила и процедури согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018,
- Работилници во рамки на Техничките Комитети поврзани со критериумите за акредитација дадени во Правилниците на ИАРСМ (доколку е потребно),
- Обуки за оценувачи за ISO/IEC 17024 за сертификациски тела за персонал,
- Обуки за барањата на ISO 22000 и ISO 22003,
- Обуки за барањата на ISO/IEC 27001 и ISO/IEC 27006,
- Обука за клиничка и форензичка аутопсија (доколку е достапен соодветен организатор на обуката),
- Обука за модули во форензика согласно ISO 17025 и ILAC G19,
- Обука за ISO 20387 (Биобанкарство),
- Размена на искуства поврзани со ризиците кон непристрасност и акредитацискиот процес,
- Обука за барањата на стандардот EN ISO/IEC 17011:2017 - (размена на искуства),
- Обука за тренери за барањата на стандардот ISO/IEC 17043:2023- општи барања за компетентност на организаторите на тестирање на оспособеност,
- Обука/работилница за барањата за новото издание на стандардот ISO 15189:2022 за медицински лаборатории наменети за водечките и техничките оценувачи за медицински лаборатории,
- Обуки за квалитет на земјоделски производи (PDO, PGI и TSI),
- Обука за флексибилен опсег на акредитација,

- Обука за барањата на стандардот EN ISO/IEC 17025:2017,
- Обуки за специфични барања на стандардот EN ISO/IEC 17025:2017-мерна несигурност и правила за изјава за сообразност,
- Обука за акредитација за цели на нотификација/одобрување/овластување во област на Регулативата (ЕС) 305/2011 (CPR – Градежни производи),
- Обука за нова регулатива за градежни производи (ЕС) 2024/3110 и користење на СЕ ознака на градежни производи,
- Обука за акредитација за нотификација/овластување во однос на Директивата 2010/35/EU (TPED-Пренослива опрема под притисок) дополнително ADR/ADN/RID,
- Обука за валидација и верификација, EN ISO/IEC 17029 и EN ISO 14065,
- Обуки за оценувачи на ЕА,
- Обуки/ работилници во организација на Комитетите при ЕА,
- Обуки за промените на стандардот 17020:2012,
- Обуки за документи од европската и меѓународните организации за акредитација (доколку се смета за неопходно),
- Обуки за оценувачи во Областа на органското производство (со сите негови специфики) особено органско производство во трети земји и за Регулатива 848/2018,
- Обука за ISO 16140-1:2016 Микробиологија на синцирот на исхрана.

Обуките ќе се организираат според планираните проектни активности и планот за обуките според пројавени потреби и на истите ќе учествуваат вработените од ИАРСМ и заинтересирани страни, оценувачи и експерти.

Дел од обуките се планира да бидат организирани од страна на ИАРСМ, а дел во рамки на проектни активности, ЕА и во соработка со други акредитациони тела.

Исто така, во рамки на Годишниот План за обуки на вработените во ИАРСМ ќе се реализираат и генерички и специјализирани обуки, согласно законските барања за надградба на професионалноста и компетентноста на административните службеници.

Потребни средства2.000.000,00 денари

4. Човечки ресурси

Во Институтот за акредитација на Република Северна Македонија редовно се вработени вкупно 13 лица-административни службеници.

Институтот последниве години континуирано бележи одлив на кадар по разни основи и има потреба, но и обврска согласно барањата на стандардот 17011:2018 и правилата на европската и меѓународните организации за акредитација да обезбеди односно да располага со соодветен кадровски капацитет на стручни и компетентни лица. Оттука, во тековнава година задолжително е да се реализираат вработувања на поголем број извршители и унапредувања и зголемување на платите, со цел да се обезбедат оптимални човечки ресурси како основно барање на правилата за организациската и функционална поставеност на едно национално тело за акредитација. Во средствата за работа се обезбедени средства за исплата на плати, како и за исплата на надоместоци за други права од работен однос.

Потребни средства11.850.000,00 денари

5. Дигитализација на работниот процес на ИАРСМ

Во ИАРСМ се спроведува процесна дигитална трансформација на работните текови. Воведен е единствен акредитациски информациски систем (АИС) како интегрирано софтверско решение, а услугите за негово одржување и надградба се обезбедуваат преку

склучување на договори за јавна набавка. Тековно се работи истовремено на хартија и во електронска форма, а во 2025 година се планира да се тестираат неколку различни портали за поддршка на дигиталното работење, по што би се ставиле во функција. Сајбер безбедноста на работниот процес се обезбедува и преку набавка и употреба на лиценцирани софтверски програми и антивирусна заштита, како и преку набавка на системска надградба за обезбедување на Disaster recovery (DR) заштита.

Потребни средства2.000.000,00 денари

6. Соработка со државни органи

ИАРСМ ќе продолжи со активности за пролабочување на активната соработка со државните органи преку учество во работата на повеќе работни групи формирани од страна на Владата на Република Северна Македонија, Министерството за економија и труд, Министерството за животна средина и просторно планирање и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Бирото за метрологија, Министерство за дигитална трансформација, Министерство за финансии-Биро за јавни набавки, како и други ресорни министерства и државни органи.

Исто така, ИАРСМ ќе продолжи учество во работата на Техничките комитети при Институтот за стандардизација на Република Северна Македонија.

Соработката може да се воспостави и со други субјекти кои можат партнерски и стратешки да придонесат за промоција на акредитацијата и нејзиното значење и подобрување на состојбата на инфраструктурата за квалитет преку здружување на сите чинители на националната инфраструктура за квалитет и заинтересирани страни во соодветен правен субјект на ниво на македонско друштво за квалитет (универзитети, државни органи, организација на потрошувачи, стопански комори, претставници на бизнис заедницата).

Потребни средства 150.000,00 денари

7. Спроведување на интерна проверка

Согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018 реализирањето на редовната интерна проверка на вработените во ИАРСМ е задолжителна обврска и потреба заради одржување и унапредување на системот за управување со квалитет во ИАРСМ. Интерната проверка во 2025 година ќе се спроведе согласно барањата на стандардот МКС EN ISO/IEC 17011:2018.

8. Преиспитување на раководството

Согласно Политиката за квалитет и Процедурите за работа на ИАРСМ и барањата на МКС EN ISO/IEC 17011:2018 еднаш годишно се реализира преиспитување на раководството на ИАРСМ (директор, претседател на Совет, менаџер за квалитет, раководители на сектори и одделенија).

Целта на преиспитувањето е преку анализа на документи, извештаи, жалби, приговори, забелешки и несообразности да се дефинираат и редифинираат политиките и целите на ИАРСМ и да се испита ефективност на системот за управување со квалитет на ИАРСМ.

9. Промовирање на системот на акредитација

Промоцијата на системот на акредитација е од клучно значење за јакнење на свеста за значењето и улогата што ја има акредитацијата во секојдневниот живот и за економијата. Неопходно е информирање на јавноста за начинот на аплицирање и за начинот на добивање статус на акредитирано тело, односно приближување на заинтересираните страни до условите за акредитација, како и промовирање на придобивките од неа.

Самостојно или во соработка со релевантни чинители во економијата, ИАРСМ планира да организира промотивни настани со кои сите заинтересирани страни ќе бидат запознати со придобивките и корисноста од потпишувањето на меѓународните договори ЕА-МЛА, ИЛАС-МРА, IAF-МЛА и употребата на знаците со кои се докажува потписничкиот статус на истите.

Во рамките на промовирање на системот за акредитација, се планираат следниве активности:

- Подготовка и издавање на промотивен и едукативен материјал од областа на акредитацијата, на теми препорачани од европската и светските организации за акредитација,
- Медиумска промоција на акредитацијата,
- Издавање на Годишен извештај за работата на ИАРСМ за 2024 година,
- Промоција за доделување на сертификати на акредитираните тела, по повод 9ти Јуни „Меѓународниот ден на акредитацијата“,
- Организирање и/или учество на конференции или други видови на собири на теми од значење за улогата на акредитацијата,
- Одржување и надградба на официјалната интернет страница на ИАРСМ.

Потребни средства1.700.000,00 денари

10. Работа на Советот на ИАРСМ и Одборот за надзор на материјално - финансиското работење на ИАРСМ

Согласно Законот за акредитација, Советот на ИАРСМ го сочинуваат 11 члена, а Одборот за надзор на материјално - финансиското работење на ИАРСМ го сочинуваат 3 члена.

Во време на подготовка на Програмата, Советот брои и работи со вкупно осум именувани членови и истиот треба да се докомплетира со уште тројца членови.

Потребни средства 1.935.000,00 денари

11. Меѓународни активности

ИАРСМ е полноправен член на: Европската организација за акредитација (ЕА), Меѓународната (светската) организација за акредитација на лаборатории (ИЛАС) и Меѓународниот форум за акредитација (IAF).

Како полноправен член на трите организации, ИАРСМ задолжително треба да учествува на годишните состаноци на Генералните собранија на ЕА, ИЛАС и IAF, бидејќи е член со активно право и должност да учествува и гласа за нови мерки и резолуции од областа на акредитацијата во светски рамки, а кои потоа вертикално треба да се транспонираат на национално ниво во соодветна правна форма. Исто така, вработените на ИАРСМ задолжително учествуваат на состаноците во рамки на Техничките Комитети на ЕА, ИЛАС и IAF и нивните работни групи, во насока да дадат свој придонес во донесување на документите на овие организации кои се од мандаторен и советодавен карактер.

Во својство на полноправен член на ЕА, дел од вработените се вклучени како евалуатори во рамки на ЕА тимовите за евалуација и ре-евалуација на други акредитациони тела кои се потписници на ЕА MLA Договорот. Оваа активност спрема ЕА, Институтот е должен да ја испорача во определен број евалуаторски денови, а во постапка е и обучување и на други оценувачи. Учеството во оценските мисии на ЕА е на сметка на националното тело за акредитација од каде се делегирани членовите на оценувачкиот тим.

По основ на полноправното членство, ИАРСМ е задолжен да плаќа соодветен износ на име годишна членарина за 2025 година, и тоа:

- по основ на полноправно членство во ЕА и статус на потписник на MLA Договорот, ИАРСМ треба да плати годишна членарина во износ од 10,800.00 евра.

- по основ на полноправно членство во ИАС и статус на потписник на MRA Договорот, ИАРСМ има обврска за плаќање на годишна членарина во износ од 5.100,00 австралиски долари,

- по основ на полноправно членство во IAF и статус на потписник на MLA Договорот, ИАРСМ има обврска за плаќање на годишна членарина во износ од 1.700,00 американски долари.

ИАРСМ ќе ја одржува и надградува соработката со националните тела за акредитација од регионот согласно потпишаните билатерални договори со: Србија, Црна Гора, Бугарија, Албанија, Хрватска, Турција, Косово, Босна и Херцеговина и Молдавија. Свој активен придонес ИАРСМ учествува и во склучениот Договор за соработка со националните тела за акредитација на земјите од регионот во рамки на иницијативата „Отворен Балкан”.

Исто така, ИАРСМ ќе ги одржува и надградува договорите за соработка склучени со Акредитацискиот сервис на Велика Британија (UKAS), Германското тело за акредитација (DAkkS), Федералната служба за акредитација на Руската Федерација (RusAccreditation), како и Договорот со Бугарската акредитација (BAS), Чешката акредитација (CAI) и Словенската акредитација (SA).

Според пројавените потреби ИАРСМ ќе пристапи кон склучување на нови договори за соработка и со други национални тела за акредитација.

Целта на овие договори е организација на заеднички обуки за оценувачи, размена искуства, размена на експерти и оценувачи на регионално ниво, прекугранична акредитација што севкупно ќе придонесе за изградба на ефикасен систем за акредитација. Во рамки на договорената регионална соработка ќе се продолжи со активности на взаимно учество на набљудување при изведување на оценки од националните тела за акредитација од регионот.

Потребни средства3.000.000,00 денари

12. Менаџмент и тековно работење на ИАРСМ

За непречено одвивање на тековните активности на ИАРСМ средствата за работа на ИАРСМ се обезбедуваат во Буџетот на ИАРСМ за 2025 година, при што истите се наменски испланирани за одржување и надградба на ИКТ-инфраструктурата, дигитализација на севкупното работење на ИАРСМ преку одржување и надградба на единствениот информациски систем за акредитација (АИС), замена на технолошки застарената опрема, одржување и надградба на хардверски и софтверски решенија, кои треба да обезбедат ефективно, ефикасно, сигурно и безбедно работење на Институтот. Процесот на дигитализација е во согласност и со владиниот проект за дигитализација и

обезбедување на лесен пристап до услугите за крајните корисници. Тековното одржување опфаќа и одржување на просториите, одржување на превозни средства, набавка на информатичко-комуникациска опрема и сл.

Потребни средства 1.700.000,00 денари

IV. Завршни одредби

Заклучно со 31.03.2026 година, ИАРСМ ќе достави Извештај за реализација на Програмата за работа на ИАРСМ за 2025 година до Владата на Република Северна Македонија, во кој ќе бидат опфатени постигнатите резултати и финансиските показатели, како и образложение за евентуалните отстапувања од планираните активности.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 50-410/6
4 февруари 2025 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Северна Македонија,
Љупчо Димовски, с.р.